

De vertaling van de belanghebbende in het omgevingsrecht naar begrijpelijkheid en helderheid artikel 1:2 lid 1 Awb

Feittypemodel

DIGITALE VERTALINGEN

Onderwijs, onderzoek en beroepspraktijk

I-PARTNERSCHAP

Rijksoverheid – Hoger Onderwijs

INHOUDSOPGAVE

- 1. Het Onderzoek**
- 2. Toelichting vertaling artikel 1:2 Awb**
- 3. Feittypemodel**

1. Het Onderzoek

Dit onderzoek is in opdracht van het Lectoraat Juridische Aspecten van Ondernemerschap gedaan. Hierbij is er één opdrachtgever, namelijk mr. dr. Trix Mulder.

Voor dit onderzoek is een vraagstuk uitgezet. Deze heeft betrekking op de digitale ontwikkeling, specifiek gericht op hoe gemeenten op een begrijpelijke manier inzicht kunnen krijgen van de complexiteit van wet- en regelgeving. Samen met de opdrachtgever is onderzoek verricht naar het begrip belanghebbende in het licht van het omgevingsrecht. Hierbij wordt helderheid en structuur gebracht aan artikel 1:2 lid 1 Algemene wet bestuursrecht (hierna Awb). Om dit te kunnen bereiken is op basis van het onderzoek een feittypemodel gemaakt. Op basis van dit informatiemodel wordt het begrip belanghebbende uit artikel 1:2 lid 1 in het licht van het omgevingsrecht helder gemaakt, waarbij de betekenis ervan op begrijpelijke wijze inzichtelijk wordt gemaakt.

Voor de vertaling is de aanpak Wetsanalyse toegepast. Deze aanpak doorloopt zes stappen die de vertaling tot stand brengt. In dit onderzoek is voor stap 1 het werkgebied bepaald. Daarbij zijn relevante bronnen geanalyseerd. In dit onderzoek zijn wet- en regelgeving binnen en buiten de Awb wetsartikelen, jurisprudentie, kamerstukken en bijbehorende literatuur geraadpleegd. Deze houden verband met het begrip belanghebbende in het omgevingsrecht. De scope in dit onderzoek is gericht op de belanghebbende die genoemd wordt in lid 1. Vanwege de beperkte tijdsduur van dit onderzoek is er geen onderzoek gedaan naar belanghebbende binnen andere rechtsgebieden.

De geanalyseerde informatie uit deze relevante bronnen is betekenis en uitleg gegeven aan elk onderdeel van artikel 1:2 lid 1 Awb. Om deze informatie te structureren is het geclassificeerd in een juridisch analyseschema. Op de manier wordt juridische grammatica geïdentificeerd en wordt het wetsartikel uiteengerafeld in elementen als: wie, wat, wanneer, welke voorwaarden en met welke rechtsgevolgen.

Tijdens het onderzoek is praktijkgericht onderzoek verricht bij gemeenten. Het beoogde resultaat hierbij is de aansluiting van de vertaling op de dagelijkse praktijk in de beoordeling van een belanghebbende. Hierdoor is het begrip belanghebbende niet enkel vanuit de theorie vertaald maar ook vanuit de praktijk. Dit is als het ware een samenwerking tussen juristen en IT-professionals om de rechtmatigheid en gebruik te controleren. Als resultaat legt het feittypemodel op begrijpelijke en heldere wijze het begrip belanghebbende uit.

Het onderzoek is niet verricht ten behoeve van een eindgebruiker binnen de gemeente om deze vertaling van het wetsartikel over te brengen naar een digitaal systeem. Het onderzoek is verricht voor één opdrachtgever met als doel om gemeenten inzicht te geven in het complexe wetsartikel. De vertaling werd door de betrokken gemeente gewaardeerd, omdat het kan bijdragen in een gestructureerde werkwijze. Het feittypemodel is implementatie onafhankelijk en kan op wensen van de eindgebruiker overgebracht worden naar een passend digitaal systeem die ondersteunend kan fungeren.

1. Toelichting vertaling artikel 1:2 Awb

Tijdens het proces is de volgende wetsartikel ontleed:

Artikel 1:2 lid 1 Awb

Onder belanghebbende wordt verstaan: degene wiens belang rechtstreeks betrokken is bij een besluit

Aan de onderdelen *degene, een rechtstreeks betrokken belang en een besluit* is afzonderlijk informatie toegevoegd en geclassificeerd in een juridisch analyseschema. Op basis van de informatie maar ook uit resultaten van de praktijk wordt duidelijk wie de belanghebbende kunnen zijn, wat een *rechtstreeks betrokken belang* is en aan welke voorwaarde dit moet voldoen. En wanneer iets *een besluit* is. Het doel hiervan is inzicht te geven in de onderdelen, zodat het feittypemodel snelle begrijpelijk wordt. Om de begrijpelijkheid van de vertaling te waarborgen, wordt de vertaling van het jargon (C2-niveau) naar B1-niveau gemaakt. Dit is belangrijk om ook professionals zonder juridische kennis betrokken te houden bij het vertalen van wetgeving naar systemen.

Rechtssubject:

Volgens Kamerstukken II 21221 worden de belanghebbende genoemd waaronder de natuurlijke persoon. Als belanghebbende heeft deze persoon het recht om in bezwaar te gaan in geval van de weigering van de aanvraag van zijn kap of bouw vergunning. Ook een buurman is een belanghebbende en een omwonenden (een derde).

Voorwaarde:

De bovengenoemde mensen zijn belanghebbende omdat hun belang direct wordt geraakt door een besluit (rechtstreeks betrokken). De aanvrager van een bouwvergunning mag door de weigering niet bouwen. Het belang om te bouwen wordt beïnvloed. Mocht toch toestemming gegeven worden door het besluit, kan de buurman hier mogelijk geluidsoverlast ondervinden, omdat hij er vlak woont. Hij kan daarom als belanghebbende bezwaar maken tegen de verlening van de bouwvergunning. Een omwonende kan ook last hebben van de gevolgen van een besluit. Dit zal voorkomen bij grotere projecten zoals een bestemmingplan of de bouw van een fabriek. Om te bepalen of de omwonende van een project belanghebbende is, moet diegene aan bepaalde criteria voldoen.

- OPERA en;
- Gevolgen van enige betekenis ondervinden

Dit houdt in dat de omwonende door bepaalde omstandigheden kan aantonen dat hij de gevolgen als geluid- of geur merkt dat invloed heeft op het woon- en leef belang. Dit is ook te zien in het feittypemodel. Daarbij wordt inzichtelijk gemaakt wat de vooraarden inhouden.

Rechtsfeit:

Het rechtsfeit in deze situatie is dat iemand door een besluit het recht heeft om een activiteit zoals bouwen of kappen mag verrichten. Het besluit laat een rechtsgevolg intreden. Tegen dit rechtsgevolg kan bezwaar gemaakt worden.

Disclaimer:

Het onderzoek is niet verricht ten behoeve van een eindgebruiker binnen de gemeente om deze vertaling van het wetsartikel over te brengen naar een digitaal systeem. Het onderzoek is verricht voor één opdrachtgever met als doel om gemeenten inzicht te geven in het complexe wetsartikel. De vertaling werd door de betrokken gemeente gewaardeerd, omdat het kan bijdragen in een gestructureerde werkwijze. Het feittypemodel is implementatie onafhankelijk en kan op wensen van de eindgebruiker overgebracht worden naar een passend digitaal systeem die ondersteunend kan fungeren in de uitvoering van de juridische dienstverlening. De aanpak Wetsanalyse is vrij nieuw en nog volop in ontwikkeling binnen de digitalisering van wet- en regelgeving. Door de vertaling over te brengen in een feittypemodel, maakt dit de vertaling wendbaar. Dit komt doordat informatie op een gestructureerd manier is weergegeven, waarbij de onderliggende grondslag duidelijk vermeld is.

Wanneer het feittypemodel gebruik wordt om een systeem te ontwerpen, zal in de toekomst samengewerkt moeten worden om toekomstige veranderingen in de wetgeving of in het beleid aan te kunnen passen in het feittypemodel. Op de manier kan de vertaling blijven voldoen aan de rechtmatigheid, traceerbaarheid en logica.

Tot slot wil ik graag de betrokken gemeenten die hebben deelgenomen in het onderzoek bedanken. Uit de samenwerking en het kritisch beoordelen van het feittypemodel is het mogelijk gemaakt om een feittypemodel tot stand te brengen.

De vertaling van de belanghebbende in het omgevingsrecht naar begrijpelijkheid en helderheid artikel 1:2 lid 1 Awb

Feittypemodell

